

ELS PIRATES A LA COSTA DE CASTELLÓ

Al segle XVI i començament del XVII són freqüents les incursions dels pirates en la costa castellenca. Per aquest motiu es construïren torres vigia i fortificacions per a la defensa de les poblacions del litoral. El propi rei Felip II es va preocupar per les obres defensives i va enviar a la vila de Castelló el famós enginyer Antonelli que també va intervenir en les muralles de Peníscola. Per altra banda és ben coneguda la llegenda de les Platgetes de Bellver com a refugi de corsaris.

A continuació referirem algunes de les incursions a càrrec de berberiscs i turcs.

El pirata berberisc Barba-roja era en aquella època el terror de la Mediterrània. El 7 de juny de 1534, segons relata el cronista Balbàs, desembarcà en el far d' Orpesa i s' apoderà del fortí d'aquella vila. El governador de Castelló, Diego Ladrón, va acudir amb veïns de la nostra ciutat i de Vila-real, per expulsar els invasors, cosa que aconseguiren després d'una tenaç lluita, en la qual diu el cronista que els nostres van eixir molt mal parats. Els pirates se'n dugueren tretze individus de Vila-real i pel rescat dels quals la vila pagà dos mil ducats.

El 13 d'agost de 1537 en les Corts de Monzón, inaugurades per l'emperador Carles V, es fa una petició per la noblesa, la milícia i l' església per a que l'erari auxiliara amb dos mil ducats el rescat d'alguns veïns de Castelló i de Vila-real, capturats pels pirates en un desembarcament.

A trenc d'alba del 17 d'agost de 1545 tretze galeres turques van atacar Vinaròs i van ser refusades per la plaça. El combat va durar fins a les deu del matí. Els pirates tingueren dues-centes baixes. L'endemà, arribaren mil homes d'auxili de Sant Mateu, però els turcs renunciaren a repetir l'atac i es refugiaren a Els Alfacs.

El 17 de novembre de 1547 es presenten catorze galeres turques en la platja d'Alcalà de Xivert i ataquen la vila incendiant les portes. Van ser refusats després de vint hores de lluita. .(Son vuit hores - *Balbàs* – pàgina 779)

El 7 de juliol de 1556 sis galeres turques desembarcaren gran nombre de pirates a Benicarló, assolant el seu terme. Van ser refusats per cent arcabussers i forces de cavalleria que van eixir de Vinaròs obligant als turcs a reembargar-se i a abandonar el que havien furtat en l'horta.(Son set galeres- *Balbàs* –pàgina 603)

El 26 d'agost de 1562 el rei Felip II escriu una carta als jurats de Castelló manifestant que envià a aquesta vila el seu enginyer Juan Bautista Antonelli perquè faça les degudes fortificacions en la platja per a “obviar els danys i robatoris que els corsaris enemics de la nostra fe catòlica i nostres podrien fer si hi vingueren”.

Un nou atac de pirates turcs, en aquesta ocasió a Cap i Corp. Van ser refusats per gent armada que arribà d'Alcalà de Xivert. .(Es el 10 d'octubre de 1586, una barca valenciana perseguida per les quatre galeres turques, els cristians es refugiaren en la torre de Cap i Corb - *Balbàs* –pàgina 736).

El 3 d'octubre de 1619 dues galeres berberísques saquejaren la població d'Orpesa. Van destruir la imatge de la Verge del Roser. Restaurada després per el Comte de Cervelló, s'anomenà per aquest fet la Verge de la Paciència. .(Es la Verge del Rosari - *Balbàs* –pàgina 726)

Es indubtable que les incursions dels pirates constitueixen un capítol de la nostra història als segles XVI i XVII, que en principi no guarden relació amb l'Edat Mitjana quan es produeix la fundació de Castelló, però si estan en una etapa concreta en la qual fins i tot Felip II es preocupa per la fortificació d'aquesta vila.

Francisco Pascual
 Bacalao Maravillao, 1.995
 Madgalena, 2.002

CRONOLOGIA DELS FETS DE PIRATES

DATA	LLOC	HISTORIA	FONS DOCUMENTAL
01-06-1.531	Orpesa	Barba-roja, van fer tretze presoners	Balbàs (F.Pascual)
17-08-1.545	Vinaròs	Tretze galeres turques –tingueren 200 baixes -	Balbàs (F.Pascual)
17-11-1.547	Alcalà de Xivert	Catorze galeres turques. Atacaren la vila. Incendiaren les portes	Balbàs (F.Pascual)
07-07-1.556	Benicarló	Sis galeres turques.	Balbàs (F.Pascual)
26-08-1.562		Felip II enviarà Antonelli a Castelló	Balbàs (F.Pascual)
10-10-1.586	Cap i Corb	Pirates turcs	Balbàs (F.Pascual)
03-10-1.619	Orpesa	Dues galeres berberísques. Destrucció de l'imatge de la Verge	Balbàs (F.Pascual)
30-04-1.800	Castelló	Una nau de pirates anglesos ataca costa, es defensen des de la torre del Grau	Balbàs (p.507)